

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Sallay István ügyvéd (.....) által képviselt (.....) felperesnek a dr. Szakál Róbert ügyvéd (.....) által képviselt (.....) alperes ellen konszernjogi felelősség megállapítása iránti perében a Fővárosi Törvényszék 2012. június 7-én kelt 17.G.41.970/2009/45. számú ítéletével szemben az alperes fellebbezése folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 135.000 (százharmincötezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az alperes által le nem rótt 912.200 (kilencszáztizenkettőezer-kettőszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A cégnyilvántartás adatai szerint a perben nem álló, állami vállalatból átalakulással létrejött (továbbiakban) az alperesi jogelőd volt 1992. július 1-jétől 1997. június 30-ig a bejegyzett részvényese.

A felperes keresetére indult eljárásban a Városi Bíróság 1999. június 30-án kelt 7.G.20.651/1998/23. számú ítéletével az-t 9.800.000 forint kártérítés és ennek 1997. június 16-tól a kifizetés napjáig számított évi 20 % kamata, valamint 814.000 forint perköltség felperesnek megfizetésére kötelezte.

A Legfelsőbb Bíróság 2001. május 18-án kelt Pfv.IX.22.595/2000/12. számú, a felperesnek 2001. szeptember 30-án kézbesített ítéletével a Pest Megyei Bíróság jogerős ítéletét hatályon kívül helyezte, és a Városi Bíróság fenti ítéletét

helybenhagyta. Kötelezte az-t 788.000 forint másodfokú és felülvizsgálati perköltség felperesnek megfizetésére.

Még a jogerős ítéletet megelőzően a felperes és az a jogvita rendezése érdekében egyeztetést folytatott, szó volt arról, felperes, a követeléseit kielégítésének fejében hozzájut az ipartelepen lévő egyes ingatlanai tulajdonjogához. Miután a felperes keresetét a Pest Megyei Bíróság elutasította, az ingatlanok nem kerültek a felperes tulajdonába.

Ugyanakkor megállapodtak abban, az 100 %-os tulajdonában álló (későbbi elnevezése:) a 17. számú épületet értékesíti. A felperes a 2000. december 19-i adásvételi szerződéssel az ingatlan tulajdonjogát megszerezte, s az ingatlant 2001. május 3-án birtokba vette, majd az ingatlannal kapcsolatos szavatossági kifogásai miatt a Városi Bíróságon pert indított.

Az 2001. október 9-én az adásvételi szerződésből eredő, felperessel szembeni 14.176.000 forint vételárhátralék követelését engedményezte az-re, míg az a felperessel szembeni 1.260.862 forint követelését.

Az az összesen 16.624.074 forint összegben engedményezéssel megszerzett felperessel szembeni követelését beszámítani kívánta a felperes felé fennálló 9.800.000 forint és járulékai tartozásába.

A felperes a nem szerződésszerű teljesítésre, szavatossági igényére hivatkozással a beszámítást vitatta.

Az a jogerős ítéletre nem teljesített, ezért a felperes 2002. februárjában az-vel szemben azonnali beszédési megbízást nyújtott be a számláját vezető-nél, melyet a bank 2002. február 18-án fedezethiány miatt visszaküldött.

Felperes 2002. február 22-én az eredménytelen végrehajtásra alapítva felszámolási eljárást kezdeményezett az-vel szemben.

Az fellebbezése folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság 2003. március 3-án kelt Fpk.VIII.31.607/2002/18. számú végzésével a Pest Megyei Bíróság fizetéseképtelenségét megállapító, és felszámolását elrendelő végzését helybenhagyta. A végzés indokolásában rámutatott, a Cstv. 27.§ (2) bekezdés b) pontja szerint a hitelező akkor kérheti az eljárás lefolytatását, ha a végrehajtás eredménytelenségét igazolja. E fizetéseképtelenségi feltétel megvalósulásának vizsgálatánál elégséges annak igazolása, az adós bankszámlája ellen benyújtott azonnali beszédési megbízás nem vezetett eredményre. Ezt pedig a hitelező (felperes) igazolta.

Az 2002. március 27-én felszámolási kérelmet nyújtott be a felperessel szemben az engedményezés útján megszerzett, kielégítetlen 16.000.000 forint követelésre tekintettel.

A felperessel szembeni felszámolási eljárás 2003. január 14-én jogerősen megszűnt.

Az felszámolási eljárásának 2003. március 3-i kezdő időpontját követően a felperes 2002. június 2-án a jogerős ítéleten alapuló hitelezői igényét a felszámolási eljárásban bejelentette.

A felszámoló a felperes hitelezői igényét 2004. szeptember 5-én vette nyilvántartásba 10.610.000 forint összegben „f” kategóriába sorolva.

Az felszámolója a felperessel szembeni végrehajtási ügyben 2005. augusztus 11-én kelt, az APEH-nek címzett levelében úgy nyilatkozott, a felszámolási eljárás lezárásáig megfizeti a Városi Bíróság ítélete alapján járó összeget a követelés lefoglalásáról szóló értesítésben közölt számlára.

Az 2005. augusztus 29-i rendkívüli közgyűlése a felszámolási eljárás egyezséggel történő lezárását határozta el. Az tulajdonosai vállalták, hogy a felszámolási eljárás megszüntetéséhez szükséges pénzeszközöket a hitelezőkkel történő megállapodásban foglaltaknak megfelelően az rendelkezésére bocsátják.

Az egyezség végül nem jött létre.

A felszámoló az engedményezés útján megszerzett 16.624.072 forint követelését ilyen összegben felperessel szembeni követelésként nyilvántartotta, s azt csak 2007. szeptemberében vezette ki.

A felszámoló 2007. szeptember 4-én kelt levélvel tájékoztatta felperest, hogy az engedményezés révén az-hez került és annak könyveiben nyilvántartott tartozás a bíróság döntése nyomán nem áll fenn.

A felszámoló a követelés behajthatatlanságára vonatkozó igazolást 2008. november 24-én állította ki a felperes részére.

Felperes még ezt megelőzően 2004. március 4-én kelt, az alperesi jogelőd által 2004. március 16-án átvett levelével, arra az esetre, az vagyona nem vagy csak részben fedezné követelését, felszólította alperest az-vel szemben jogerősen megítélt követelése kifizetésére. Utalt arra, mivel a felszámoló

nem hajlandó a követelését nyilvántartásba venni, kénytelen alpereshez fordulni, akinek mögöttes felelőssége alapján kell az adós helyett fizetnie. Az adós anyagi helyzetéről annyit tud, jelentős ingatlantulajdonnal rendelkezik.

Felperes 2004. november 19-én előterjesztett, többször módosított keresetében alperest 9.800.000 forint és ennek 1997. június 16-tól számított kamatai, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni. Előadta, alperes a károsodása bekövetkeztének időpontjában az 97%-os tulajdonosa volt, ezért az 1988. évi VI. törvény 328.§ (1)-(2) bekezdése alapján konszernjogi felelősséggel tartozik az Városi Bíróság jogerős ítéletén alapuló tartozásáért, azért korlátlanul tartozik helytállni. Állította, alperessel szembeni igénye azon okból sem évült el, a felszámolási eljárásban igénye megtérülésére már nincs lehetőség, a követelése igazolt behajthatatlanságról pedig csak jóval a perindítást követően értesült. Mindaddig, amíg nem vált nyilvánvalóvá, hogy a követelés az főadóstól nem hajtható be, igényét menthető okból nem tudta érvényesíteni, ezért a kereset benyújtásának időpontjában is nyugodott még követelésének elévülése. Az EBH 1217/2005. számú határozatra és az 1/2007. PJE határozatra utalva azt hangsúlyozta, ezen elévülési nyugvási okok közül kizárólag a behajthatatlanság tényének, az arról való tudomásszerzésnek van jelentősége. A behajthatatlanság igazolt megállapíthatóságáig a mögöttes felelős a teljesítést megtagadhatja, sortartásos kifogással elháríthatja, tőle a teljesítés még nem követelhető, ezért vele szemben az elévülés nyugszik. Utalt arra, Polgári Jogegységi határozat meghozatalát követően a hasonló tárgyú perekben a bíróságok a főkötelezettől való behajthatatlanságot vizsgálják, mint nyugvási okot. Mivel ez a nyugvási ok a követelés keletkezésekor, végrehajthatóságakor is fennállt egészen a felszámoló 2008. november 24-i nyilatkozatáig, követelése alperessel szemben korábban nem évülhetett el.

Alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte. A 9.800.000 forint és kamatai tekintetében konszernjogi felelőssége fennálltát, a keresetösszegezését, valamint a követelés esedékességének 1997. június 17-i időpontját nem vitatta. Ugyanakkor elévülési kifogást terjesztett elő. Állította, mögöttes felelősként ugyanazon követelésért tartozik helytállni, amellyel az tartozik a felperesnek. Egyazon követelésből eredően az esedékesség időpontja mind az, mind pedig saját maga tekintetében 1997. június 17-e, a követelés elévülése azonban a főadós és a mögöttes felelős vonatkozásában külön-külön vizsgálendő. Az-vel szemben az elévülés megszakadt a per megindításával, és újra indult a jogerős ítélet meghozatalával, illetve felperes arról való értesülésével 2001. szeptember 30-án. Az elévülés azonban vele szemben nem szakadt meg, mivel vele szemben a felperes a pert megelőzően igényt nem érvényesített, az elévülés megszakítására ezáltal nem került sor, az-vel szembeni megszakadás pedig rá - külön intézkedés hiányában - nem hatott ki. Felperes követelése az összegezés tisztázatlan volta miatt mindaddig nyugodott, amíg a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati határozatáról 2001. szeptemberében nem

értesült. A nyugvás megszűnését követően, felperesnek 2002. szeptember 30-ig kellett volna igényét peres úton érvényesíteni, mert az elévülésből akkor már kevesebb, mint egy év volt hátra. Ennek hiányában a követelése elévült. Tekintve, a felszámolási eljárás az-vel szemben 2003. március 3-án, az elévülés bekövetkezése után indult meg, s az elévült követelés újabb nyugvási okkal nem éleszthető fel, ebből következően a felszámolási eljárásnak az elévülés és a behajthatatlanság szempontjából nincs jelentősége.

Az elsőfokú bíróság 2009. február 25-én kelt 17.G.41.477/2005/53. számú ítéletével kötelezte alperest 9.800.000 forint és ennek 1997. június 16-tól a kifizetésig járó évi 20 % kamata megfizetésére. Ezt meghaladóan - a perköltség tekintetében - a keresetet elutasította. Az ítélet indokolásában az 1/2007. PJE és az EBH 2005/1217. számú határozatokra utalva egyebek mellett rögzítette, a felperes végrehajtási eljárást nem kezdeményezett, követelését egyéb módon próbálta rendezni, amely eredménnyel nem járt. Alperes helytállási kötelezettsége 2001. szeptembere és 2003. márciusa között nem nyílt meg, mint mögöttes felelős sortartás kifogásával továbbra is elháríthatta a teljesítést, ebből következően a Legfelsőbb Bíróság jogerős ítéletének időpontját követően, a követelés behajthatatlanságának igazoltsága hiányában, az elévülés továbbra is nyugodott, legkésőbb a felszámoló 2008. november 24-i nyilatkozatáig. Alperes helytállási kötelezettsége ugyanis azon időpontban nyílik meg, amikor bizonyossá válik, az vagyona a követelést nem fedezi, ez pedig a jelen per tartama alatt nyert csak igazolást.

A felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2009. október 16-án kelt 16.Gf.40.319/2009/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. A végzés indokolásában - figyelemmel arra, addig az eljárásban nem merült fel adat arra, hogy felperes az-vel szemben végrehajtást kezdeményezett volna - rámutatott, elsőfokú bíróság a jogegységi határozat tükrében helytállóan vizsgálta a követelés elévülését külön-külön a főkötelezett és a mögöttesen felelős alperes tekintetében, s helytállóan állapította meg a felperesi követelés-vel szembeni el nem évült voltát, s helyesen mutatott rá arra is, a felperes felszámolási eljárásban történt hitelező igényérvényesítése az elévülést az alperessel szemben nem szakította meg, továbbá alperessel szemben más elévülést megszakító jogcselekményre sem került sor. Tévedett azonban az adott tényállás mellett, amikor a felperes a jogerős ítélet birtokában végrehajtási eljárást nem kezdeményezett, úgy tekintette az alperessel szemben egészen a 2003. március 3-án indult felszámolási eljárásban kiadott behajthatatlansági igazolásig menthető okból nyugodott az elévülés.

Az igényérvényesítés akadályá, mögöttes felelős esetén a főadóssal szembeni behajthatatlanság ugyanis, mint menthető ok csakis az igényérvényesítés szakaszában lévő igényre nézve értelmezhető. A felperesnek tehát meg kellett volna indítania a felszámolási eljárást megelőzően a végrehajtási eljárást ahhoz,

hogya a behajthatatlanság igazoltságának hiányára menthető okként („menthetően”) megalapozottan hivatkozhat. Rámutatott, a perbeli esetben az elévülés az alperessel szemben a Legfelsőbb Bíróság 2001. május 18-i határozata meghozataláig, legkésőbb felperes arról való értesüléséig (kézbesítésig) nyugodott. Ezen időponthoz képest pedig a kereset elkészült.

A bírói gyakorlat szerint azonban az igényérvényesítés menthető akadályának tekinthető az is, ha megállapítható, hogy a jogosult a követelés érvényesítése céljából hitelt érdemlő tárgyalásokat (egyeztetést) folytatott.

A perben adat merült fel arra nézve, felperes és az között a jogerős ítélet 2001. szeptember 30-i kézhezvételét követően tárgyalások folytak a vele szembeni követelése megtérüléséről. A felperes a 2008. november 25-én megtartott tárgyaláson arra hivatkozott, egyeztetés folyt arra vonatkozóan, egy másik követelésbe beszámítják a neki járó összeget, de ez a megállapodás nem jött létre.

Az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontjából következően ugyanakkor arra nem folyt bizonyítás, az elévülés a felek közötti tárgyalások folyamatban léteire tekintettel nyugodhatott-e. Meghagyta az elsőfokú bíróságnak, a megismételt eljárásban vizsgálni szükséges, a felperes és az között voltak-e olyan hitelt érdemlő egyeztető tárgyalások, amelyek menthetővé teszik a késlekedést az alperessel szembeni igényérvényesítés tekintetében, s az elévülés alperessel szembeni nyugvását idézték elő.

A megismételt eljárásban felperes keresetét akként módosította, alperest 9.800.000 forint és ennek 1997. június 16-tól a kifizetésig járó évi 20 % mértékű késedelmi kamata, továbbá 1.602.000 forint, valamint ezen összeg 2001. október 15-től a megfizetésig járó késedelmi kamata, továbbá jelen eljárással felmerült perköltsége megfizetésére kérte kötelezni.

Új tényállási elemként hivatkozott arra, a felszámolási eljárás megindítását megelőzően igényét végrehajtás útján megkísérelte érvényesíteni az-vel szemben. Az azonnali beszédési megbízás a Vht. 6.§-a alapján a végrehajtási eljárás részét képezi, azt a Legfelsőbb Bíróság végzése is megállapította. Utalt arra is, alappal bízhatott követelése beszámításában, mivel a felszámoló vele szemben 2007. szeptember 4-ig nyilvántartott 16.624.072 forint követelést. Kiemelte, 2004. márciusában fizetési felszólítást is küldött az alperesnek, a felszámolási eljárásban az felszámolója az APEH követelés lefoglalására 2005. augusztus 11-én úgy nyilatkozott, a felszámolási eljárás lezárásáig megfizeti a Városi Bíróság ítélete alapján járó összeget, így ennek alapján lehetett bízni a behajthatatlansági igazolás kiállításáig abban, a főkötelezett a követelést kiegyenlíti. A Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.470/2009/6. számú határozatára utalva előadta, mindaddig nem követelhető a teljesítés a mögöttes felelőstől, amíg vele szemben összecsúszva megalapozott kereset előterjesztésére nem nyílik lehetőség, amíg a főkötelezett vagyonából legalább részteljesítés lehetőségével reálisan számolni lehet. Ilyen esetben a mögöttes adóssal szembeni elévülés nyugvása nem szűnik meg. Hivatkozott arra, az új tényekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla végzésében az elévülés nyugvása körében vizsgálandó hitelt érdemlő tárgyalásokra vonatkozó bizonyítás szükségtelen is, mivel ezt mintegy másodlagos, lehetséges nyugvási

okként jelölte meg az ítéltábla, azonban igazolást nyert, hogy végrehajtási eljárást is kezdeményezett a jogerős ítélet alapján. Hangsúlyozta, ha a beszámítás megtörtént volna, akkor nem vette volna hitelezői igényként nyilvántartásba a követelését a felszámoló, és nem adott volna ki behajthatatlansági nyilatkozatot. Az 1.602.000 forintot, mint a jogerősen megítélt 788.000 forint és 814.000 forint perköltséget érvényesítette.

Egyebek mellett csatolta az általa a ellen indított perben a Városi Bíróság 4.G.21.135/2008/12. számú jegyzőkönyvét, melyben az korábbi igazgatósági tagja, vezérigazgatója úgy nyilatkozott, voltak arról tárgyalások a felperes képviselőjével, hogy beszámításra kerül a vételárhátralék, ehhez azonban a felperes nem járult hozzá. Nem emlékezett, hogy a felperes által fizetett vételár részletet bármibe beszámították volna.

Alperes a módosított kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte. Előadta, felperes nem igazolt olyan körülményt, amely az elévülés nyugvását idézte volna elő. Állította azt is, felperes a 9.800.000 forint és járulékai követeléssel már nem rendelkezik, mivel az megszűnt, tekintve az az eladott 17. számú épület vételárába ezt a követelést beszámította. A beszámítást nem teszi érvénytelenné felperes szavatossági igényének érvényesítése. Vitatta a 2004. márciusi felszólítása megtörténtét, mivel felperes levele a központi irattárában nem lelhető fel. Az elévülés körében korábbi álláspontját fenntartva és megismételve hangsúlyozta, az igényérvényesítés akadályát a hitelt érdemlően bizonyított egyeztetési tárgyalások csak akkor jelentik, ha azok közte és a felperes között folytak volna, nem pedig az és a felperes között. Az pedig, hogy a felperes és a perben nem álló között voltak egyeztető tárgyalások, az nem tagadható, de nem bír relevanciával. Vele folytatott egyeztető tárgyalások hiányában felperes csakis a Legfelsőbb Bíróság határozatának kézhezvételétől számított 1 éven belül, 2002. szeptember 30-i jogvesztő határidőig érvényesíthette volna vele szemben a követelését. Erre nem került sor, ezért a felperes követelése elévült.

Hivatkozott arra is, a beszámítás, mint a követelés-ellenkövetelés matematikai együttese, nem akadályozó, nem gátló tényező, a követelésben megmutatkozó igényt nem helyezi vissza a kikényszeríthetetlenség állapotába.

A perköltség igényt, mint járulékos követelést a főkövetelés megalapozatlanságára hivatkozva kérte elutasítani.

Az elsőfokú bíróság tanúként meghallgatta, felperes korábbi ügyvezetőjét.

..... egyebek mellett előadta, az-nek a felperessel szemben összességében 16-17 millió forint követelése volt, mely közel azonos összegnek felelt meg a felperes-vel szembeni 9.800.000 forint és járulékai követeléssel. A jogerős ítéletet követően az beszámította a követelését a felperes követelésébe. Amikor kiderült, a megvásárolt ingatlan bérlővel együtt került átadásra, „ellentmondott” a beszámításnak, úgy nyilatkozott, akkor tudja elfogadni a

beszámítást, ha a bérlő kiköltözik és rendben megfelelő állapotban átadják az ingatlant. A bérlő 2002. elején költözött ki, de még a fűtésrendszert is elvitte. Erre tekintettel indított az eladóval szemben szavatossági pert. A 9.800.000 forint hitelezői igénye azon okból nem került sokáig nyilvántartásba vételre, mert az az nyilvántartása szerint beszámítással rendezve volt. A hitelezői követelése kifogása eredményeként került beállításra, ezzel egyidejűleg megjelent egy 16.000.000 forintos követelése az-nek vele szemben. Az engedményezési szerződést az és a megszüntette, így a szemben áll fenn a felperesnek tartozása.

A jogerős ítéletet követően vezérigazgatóval egyeztetett, amíg az nem került végelszámolás alá. A felperes által kezdeményezett felszámolásra az perújítással válaszolt, ami évekig eltartott.

Az elsőfokú bíróság 2012. június 7-én kelt 17.G.41.970/2009/45. számú ítéletével kötelezte alperest 11.402.000 forint, és 9.800.000 forint után 1997. június 16-tól a kifizetésig járó évi 20 %, 1.602.000 forint után 2001. október 15-től a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat, valamint 1.244.600 forint perköltség megfizetésére. Rendelkezett a le nem rótt 1.341.820 forint illeték állam általi viseléséről. Az ítélet indokolásában rögzítette, a felperes okirattal igazolta, a per megindítását megelőzően, 2004. március 4-én kelt és március 16-án kézbesített levelével alperest a teljesítésre felszólította. A Legfelsőbb Bíróság Fpk.VIII.31.607/2002/18. számú végzése bizonyítja, a felperes a felszámolási kérelmét megelőzően a Vht. 6.§-a alapján követelését végrehajtás útján azonnali beszedési megbízás benyújtásával érvényesítette, amit azonban fedezet hiányában az számláját vezető pénzügyintézet visszaküldött. További okiratok igazolják, a felszámoló mikor vette nyilvántartásba a felperes hitelezői igényét, s azt is, még 2005. évben a felperes követelésének részbeni kielégítésére volt remény az közgyűlésének döntése nyomán. nyilatkozatával támasztotta alá, a felperes és az között az egymással szemben álló követelések beszámítás útján való rendezése tekintetében ugyancsak vita alakult ki. Az által megszerzett követelés lehetőséget teremtett az-nek arra, ezen összeg beszámításával a felperesnek jogerősen megítélt követelését rendezze, a kialakult jogvita miatt azonban ez a kérdés függőben maradt, csak 2007. szeptemberében tájékoztatta felperest az, a követelése nem áll fenn vele szemben. A felperes által ugyan vitatott követelés beszámításával tehát 2005. évben, illetve ezt követően is lehetősége lett volna az főkötelezettnek a felperes követelésének beszámítás útján történő kielégítésére, rendezésére. Az a fizetése képtelenségét megállapító végzéssel szembeni fellebbezésében pedig arra is hivatkozott, 700.000.000 forint értékű követelése áll fenn, melyből a felperesi igény rendezhető. Mindez arra utal, a felperesi követelés megtérülésének az-tól a felszámolási eljárást megelőzően, és a felszámolási eljárásban is meg volt az esélye. 2005. augusztusában az a felszámolási eljárás egyezséggel történő lezárását kezdeményezte, amely ugyancsak lehetőséget jelentett a felperesi követelés legalább részbeni megtérülésére. Mindez azt támasztja alá, a felperes követelése,

még a felszámolási eljárás időszakában sem volt egyértelműen behajthatatlan követelés, márpedig az elévülés nyugvásának megszűnése az 1/2007. PJE szerint a követelés behajthatatlanságáról való tudomásszerzés időpontjában következik be, amely időpontot minden ügyben az adott körülmény ismeretében lehet megállapítani. Rámutatott, a felperes követelése a felszámolási eljárásban csak a felszámoló által 2008. évben kiadott behajthatatlansági nyilatkozat folytán vált behajthatatlanná az főkötelezettet szemben, és erről a felperes is csak a per megindítását követően szerzett tudomást. Ezt megelőzően pedig felperes követelését a főkötelezettet szemben végrehajtási eljárás útján érvényesítette. Az 1/2007. PJE számú határozatban írtakra figyelemmel rögzítette, nem kérdéses, a perbeli követelés esedékessége 1997. június 16., így mind a főkötelezett, mind a másodlagos kötelezett alperes esetén ez az elévülés kezdő időpontja. Az-vel szemben indított peres eljárás a főkötelezett tekintetében szakította meg az elévülést. A követelés jogalapjának ésösszezszerűségének bizonytalansága miatt azonban ezen idő alatt a Legfelsőbb Bíróság határozatának kézhezvételéig az elévülés alperessel szemben nyugodott. A megismételt eljárásban bizonyítást nyert, felperes a Vht. 6.§-a alapján eredménytelenül nyújtott be azonnali beszédési megbízást az főkötelezett számláját vezető pénzügyvezetőhöz, majd ezt követően kezdeményezte a felszámolási eljárást, jelentette be hitelezői igényét és szólította fel alperest a teljesítésre, valamint indított vele szemben 2004. évben peres eljárást. Mindezek alapján arra a jogi következtetésre jutott, az 1988. évi VI. törvény 328.§ (1)-(2) bekezdése, a Ptk. 324.§ (1) bekezdése, 325.§ (1) bekezdése, 326.§ (1)-(2) bekezdése, valamint az 1/2007. PJE határozatban kifejtettek szerint megállapítható tényállás alapján a felperes igényérvényesítésének menthető akadálya megállapítható, ez pedig a Ptk. 325.§ (2) bekezdése alapján az elévülés nyugvását idézte elő. Megjegyezte, a Fővárosi Ítéltábla által előírt útmutatásnak részben eleget tett, nyilatkozott, valamint felperes is tényelőadást tett, és okiratokat csatolt a felek közötti hitelt érdemlő egyeztetésekhez kapcsolódó egyéb jogvitára, az által engedményezéssel megszerzett követelésre vonatkozóan. Emellett a megismételt eljárásban felmerült új tényállási elemek szükségtelenné tették a további bizonyítást ebben a körben. A peradatok alapján az is egyértelműen megállapítható, az 16.000.000 forint értékű követelése ténylegesen nem került beszámításra, tekintettel arra, a felszámoló ezt a felperessel szembeni követelésként folyamatosan nyilvántartotta, erre tekintettel kezdeményezett felszámolási eljárást vele szemben, továbbá az általa indított perújítási eljárásra tekintettel utóbb a felperes jogerősen megítélt követelését is vitatni kezdte, így az általa vitatott követeléssel szemben beszámításra nyilvánvalóan nem kerülhetett sor.

Az ítélettel szemben alperes fellebbezett jogi képviselő útján. Az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte. Előadta, az 1988. évi VI. törvény 328.§-a szabályozásából következően a konszernjogi mögöttes felelősség vétkességi felelősségi alakzat, amely a társaság vezetésére vonatkozó utasítás lehetőségéből és annak kötelező végrehajtásából fakad. Az elsőfokú bíróság a védekezését, miszerint a felperes a perbeli követelést

az-vel szemben beszámíthatta, ami a követelés kioltására volt alkalmas, azzal az indokkal találta megalapozatlannak, a beszámításra ténylegesen nem került sor amiatt, a felszámoló az-nek a felperessel szembeni 16.000.000 forint értékű követelését folyamatosan nyilvántartotta, erre tekintettel felszámolási eljárást is kezdeményezett a felperes ellen, továbbá az általa indított perújítási eljárásra tekintettel utóbb a felperes jogerősen megítélt követelését is vitatni kezdte, így az általa ekként már vitatott követeléssel szemben beszámításra nyilvánvalóan nem kerülhetett sor. Ezek alapján a beszámítás meghíúsulására, ezáltal a követelés megszűnésének elmaradására, s így a felperesi kár tényleges bekövetkezésére is olyan okok vezettek, amelyekre neki, mint mögöttes felelősnek semmilyen érdemi ráhatása, utasítási lehetősége nem volt, ezért vele szemben a perbeli konszernjogi felelősség a vétkesség kizártsága miatt alappal nem volt érvényesíthető. Mindez magából az első fokú ítéletnek a tényállást e körben helyesen megállapító indokolásából is kitűnik, azonban az ebből vont jogi következtetés - a mögöttes felelősség fennállására gyakorolt megszüntető hatás értékelésének elmaradása - olyan hibát eredményezett, amely az érdemi döntést megalapozatlanná tette. Utalt arra, a Fővárosi Ítéltábla a megismételt eljárásra vonatkozóan azt az utasítást adta, a felperes és az közötti olyan hitelt érdemlő egyeztető tárgyalások megtörténtének vagy meg nem történtének vizsgálata szükséges, amely egyeztető tárgyalások menthetővé teheték a felperes jogérvényesítési késlekedését, s amelyek az igény elévülésének nyugvását megalapozhatták. Az elsőfokú bíróság anélkül hozott ítéletet, ezen bizonyítást lefolytatta volna. A másodfokú bíróság hatályon kívül helyező ezen határozatában a megismételt eljárásra vonatkozó meghagyás az elsőfokú bíróság számára kötelező, a meghagyás teljesítésének elmulasztása olyan súlyos eljárásjogi szabálysértés, amelyre a felperes által igazolt végrehajtási cselekmény tényállási részmozzanata sem szolgál alappal kimentésként, s amely a sérelmes első fokú ítéletet önmagában is megalapozatlanná teszi.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását, alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Előadta, a konszernjogi felelősség nem vétkességi alakzat, önmagában azon a tényen alapul, a részvénytársaság az irányító társaság közvetlen irányítása alatt áll. Ezt támasztja alá az EBH2004. 1138. számú eseti döntés is. Alperes az alapeljárás során a kereset jogalapját és összecszerűségét nem vitatta, kizárólag elévülési kifogást terjesztett elő, ezért a jogalapot vitató előadása a Pp. 235.§ (1) bekezdése értelmében már nem vehető figyelembe. Hivatkozott arra is, a fellebbezés az eljárásjogi szabálysértés tekintetében sem helytálló. A lefolytatott széles körű bizonyítás eredményeképpen az alapeljáráshoz képest eltérő tényállás megállapítására került sor, ezáltal a hatályon kívül helyező végzésben előírt bizonyítás szükségtelenné vált, az elévülés alperessel szembeni nyugvása további bizonyítási eljárás nélkül is megállapítható volt. Tekintettel arra, a végrehajtás kezdeményezését, az alperes teljesítésre felszólítását bizonyította, az elsőfokú bíróság jogszabályoknak megfelelő ítéletet hozott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, s a fellebbezést az alábbiakra tekintettel megalapozatlannak találta.

Az 1998. június 15-ig hatályban volt, de a jelen eljárásban még alkalmazandó gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény 328. § (1) bekezdése szerint, ha a többségi részesedéssel rendelkező részvénytársaság az ellenőrzött részvénytársaságnak az alaptőkéje több mint háromnegyed részét kitevő részvényeit megszerezte, az irányító részvénytársaság igazgatósága a közvetlen irányítás alá került részvénytársaság igazgatóságának a társaság vezetésére vonatkozóan utasítást adhatott, amelyet ez utóbbi köteles volt végrehajtani (közvetlen irányítás alatt álló részvénytársaság).

A (2) bekezdés kimondta, az irányító társaság a közvetlen irányítás alatt álló részvénytársaság tartozásaiért korlátlanul felel.

Ez utóbbi rendelkezés tehát az irányító társaság (uralkodó tag) korlátlan felelősségét teremtette meg az irányított, ellenőrzött részvénytársaság tartozásaiért, amint erre a Fővárosi Ítéltábla már az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyező és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasító 16.G.40.319/2009/4. számú végzésében is utalt.

A tartozásokért fennálló felelősség ugyanakkor objektív, független attól, hogy az uralkodó tag a tartozással összefüggésben utasítási jogával élt-e, illetőleg utasítási jogát miként gyakorolta.

A megismételt eljárás tárgyát már csupán annak vizsgálata képezte, az alperest jogerősen marasztaló Legfelsőbb Bíróság ítéletének 2001. szeptember 30-i kézhezvételét követően a felperes menthető okból nem érvényesítette-e igényét az tartozásáért mögöttesen helytállni köteles alperessel szemben a keresetlevél benyújtásáig, tekintve a perben az alperes konszernjogi felelősségének fennállta és a tartozás összezszerűsége nem volt vitatott.

Az elsőfokú bíróságnak a Fővárosi Ítéltábla akkori tényálláson alapuló, a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatása szerint azt kellett vizsgálnia, a felperes és az között folytak-e olyan érdemi tárgyalások a felperesi követelés tekintetében, amelyek a felperesi igényérvényesítési késedelmet az alperessel szemben menthetővé tették.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint, figyelemmel a megismételt eljárásban felmerült és igazolt azon új tényre, hogy a felperes a jogerős ítélet kézhezvételét követően az-vel szemben azonnali beszédési megbízást nyújtott be, nem

vitásan sikertelenül, az elsőfokú bíróság a szükséges mértékben a bizonyítást lefolytatta, és az 1/2007 PJE jogegységi határozat helyes értelmezésével helytálló jogi következtetésre jutott annak megállapításával, az 1997. június 16-án esedékessé vált főkövetelés a keresetlevél benyújtásakor még nem évült el, a felperes igényérvényesítésének menthető akadálya megállapítható volt.

A Fővárosi Ítéltábla az elévülés nyugvása tekintetében teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, ezért szükségtelennek tartotta azt megismételni, megállapítható volt, hogy a felperes tett jogilag értékelendő lépéseket a követelés főkötelezettől behajtása érdekében, így a mögöttes felelőssel szembeni igényérvényesítés késedelme menthető volt, az elévülés tehát nyugodott.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla rámutat, az alperes az elsőfokú eljárásban a mögöttes felelőssége vétkességen alapuló voltára nem hivatkozott, ezért ezen fellebbezési előadása a Pp. 235.§ (1) bekezdésében írt korlátba ütközött, de a fent kifejtettek szerint figyelembe vétele esetén sem vezethetett volna eredményre.

Kétségtelen, az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság megállapításaihoz, iránymutatásaihoz kötve van. Ezen kötöttség nem jelenti azonban, hogy attól az elsőfokú bíróság ne térhetne el, ha a további eljárás során olyan új tények, bizonyítékok merülnek fel, amelyről korábban a másodfokú bíróságnak a rendelkezésére álló peranyagból nem volt, nem lehetett tudomása.

Ezért azt kellett megállapítani, az elsőfokú bíróság nem sértett eljárási szabályt, amikor a megismételt eljárásban felmerült, az ítélet alapjául szolgáló új tények figyelembe vétele mellett a felperesi követelés tekintetében folyt érdemi tárgyalások körében további bizonyítást már nem folytatott.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az abban foglalt helyes indokok alapján a Pp. 254.§ (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező alperest a felperes 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pontja, (4) és (5) bekezdése, valamint 4/A.§-a alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Az eredménytelenül fellebbező alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték összegét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2012. december 7.

. Rózsa Éva s.k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s.k.
előadó bíró

. Molnár József s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

Sárközi Veronika
bírószági ügyintéző